

Smrt se nedá normovat

Blog IDNES 17.8.2007

Měli bychom si klást otázku je li smrt a eutanazie vůbec řešitelná právním způsobem. Vždyť se jedná o tak komplexní a individuální situaci ve které musí rozhodovat lékaři a ošetřující personal, že není možné zajistit asolutní právní jistotu.

Právo na sebeurčení které platí i pro osoby na konci jejich života a ony mohou určovat zda, jak dlouho a jakým způsobem jim bude poskytována lékařská péče není v rozporu s lékařským étosem který zakazuje spoluúčast lékaře na usmrcení. To platí shodně pro pacienty, kteří nejsou schopni udělit souhlas, protože okolnost, že již aktuálně nemohou vyjádřit svoji vůli, je nezbavuje ochrany. Dovolují jako příklad zde citovat jeden z rozsudků Spolkového soudního dvora v Německu , takzvaný kemptenský rozsudek (BGHSt 40, 257):.

1. U nevléčitelně nemocného pacienta, který již není způsobilý rozhodovat, může být přerušení lékařské péče nebo lékařského úkonu výjimečně přípustné i tehdy, pokud nenastaly předpoklady uvedené ve směrnících o eutanazii, jež vydala německá spolková lékařská komora, protože ještě nezapočal proces umírání. Rozhodující je domnělá vůle nemocného.

2. Na předpoklad domnělého souhlasu je třeba klást přísné nároky. Přitom jsou zvláště důležité dřívější ústní nebo písemná vyjádření pacienta, jeho náboženské přesvědčení, jeho další osobní hodnoty, jeho věkem podmíněná očekávaná délka života nebo trpění bolestmi.

3. Pokud nelze ani při provedení požadovaného pečlivého prozkoumání nalézt konkrétní okolnosti pro stanovení individuální domnělé vůle nemocného, je dovoleno a je nutné aplikovat kritéria, která odpovídají všeobecným hodnotám. Je přitom ale třeba jednat zdrženlivě; v případě pochyb má ochrana lidského života přednost před osobními úvahami lékaře, příbuzného či jiné zúčastněné osoby.

Není tedy spíše lepší upřesnit platné zákony o zdravotní péči pacientů?

Nejdůležitější je však seznámit veřejnost z možnostmi paliativní medicíny, která se snaží nemocnému po zbývající část jeho života zajistit co největší sebeurčení a kvalitu a nikoliv udržet a prodlužovat život za každou cenu, tedy i s využitím dalších invazivních terapií, přestože zásadní zlepšení zdravotního stavu a hlavně vyléčení již nebude možné. Paliativní medicína ovšem není pouze odborná lékařská péče a zbavení pacienta bolestí. Je to také péče psychických, duchovních a sociálních potřeb pacientů, jeho příbuzných a ošetřujícího týmu, který by měl být integrován během nemoci, při umírání a i v období po smrti. Toto není ovšem jednoduchý úkol a vyžaduje velké úsilí celé společnosti.

Vzhledem k demografickému vývoji v naší společnosti se musí samého počátku zabránit dojmu, že poskytnutím a podporováním možností asistence při sebevraždě společnost nabádá těžce nemocné a umírající k dobrovolnému odchodu ze světa živých, hrozí-li, že jim budou na obtíž.

Otokar Löbl
Česko - Německé společnost pro paliativní medicínu
Frankfurt am Main

Homepage: www.dtg-palliativmedizin.de